

POS
URAI
STAJ.

DR. J. COHEN,
daktar, kuris ligos laika nam gavas
nuo 15 metų ir dieninėje Europoje ligos
laidose. O kad girdėtai, kai daktarai
tai esančiu dieninėje Europoje ligos
laidose, tais girdėti, kai daktarai
savo gavas! Ar nori tūkstančiai žmonių
o delto nelaikti ligas, bet jidžiūne pala-
pseudomis? Ne kiekvieno arba stichas
yra labai didelis ir žemesnis, tada mes
ligos laikas teigia kontrolė, kaip
laikome.

szgidome:
e liras. Remontinis. Keteris sijalipas, ka
litas. Tarp - Wlka lira. Litas kredito
iš gėle 04. Iš Šlapas lira. Šlapas lira
būtina galimai iš gėle.

DR. J. COHEN,
augustas 6 - Pittsburgh, Pa.
iš 6 valandos. Nedelėmis nuo 10 iki 2.

Woltjen,
Pottsville, Penn.

t wiso-
agus in
Prusu
tus ant
orinciu
randa
pie sto-
t.
swabes
rejaku.

LAJKAS
irktie pigiu dajgtu, nes p
rajuwela pabrangs...

urime daugibė wisoki vejim
del waju, kurios turime kane
rdnot. Wiskas muso szote in
mažinta kone

PUSE PREKES
isoki naminej rakandai, karpa-
pecez. Teiposi turime pec
antros rankos kone namji.

Guinei,
t. Mahanoy City, Pa

onal Bank
pit. \$1,660,000.
THE UNITED STATES.
OS WADINOS MAX. SCHNEIDER & CO.

D STR. PITTSBURG, PA.
in wisa dales, newet mažiaus
tusije, Austrije ir Wengrije mus
igus per telegrafo del katro sun
o atnesimui tuju pas mus.
su banke pinigus, galite atnau
zinius priesč taj.
a suvinis 12 BILLION DOLEREI.
e užrubežinius pinigus, kaipe
koronas, Frankus, Kanadinius
Europa ir adgal — in Lietuva
uz pigiausia preke, teiposi pas
ieniu Waldbiu.
iuse liežuviuoso o prisiusime
treswokite szeitej:

TIONAL BANK
Wood St. Pittsburg, Pa.

**LAUKAI AR NORI KAD
KOS GALWOS USZSIAUTU**

uzku dešeriniu, ar nėra iškerinus viskiu part
zus prof. BRUNO'S Scal Specialist, kuris vaid
siai žiūrėti, nesudėkite ar raskite. Gausi roda BIL
apsiangu no pawoingo ligu.

Link ko tas dæjs! Sudzia
trusties Keller iz Charles-
tono iždawie tiesdaris už
drudamia, idant straikojen-
tiems anglekasiams Wakarinej
Virginijoje nedawineti nieko
prie walgiu ir gerimo. Tas
reisikia, idant marinti badumi
ir troszkinti troszkim, idant
tuom priwerst darbininkus pa-
siudot kompanijoms anglekasiu.
Wienos susivienijimo
anglekasiu wirsiniukai suvis
ant to atiduo neatkreipdamis
nepaliuia selpia straikierius.
Netik toji wiena tiesdariste,
arba sudas randas Amerike,
turime ir augstessias, kurios
nežiūnai naikinti laiswes ir pa-
wergineti žmones, kadangi lais-
via kožnam bewieniam giwen-
tui Suw. Wals. Ameriko,
usztikrino konstitucija, arba
inredus szios szalies.

Jokis spusnabu ne gali tiket
kokios žinios sklaidojo po Wil-
niu ir po cieja Wilnianus wisko
piste, buk bun. wiskupas Zwie-
rawiczius, išsveztas in Twera
uz ižduota gromata del dwas-
sziuos idant gintu lietuvius no
maskolawimo, ketinas surgrizt
in Wilniu. Ar waldei ant to
tiks-n žinias, tiek to, tankiau-
se paskalai iszispildi, o sia-
dien per išwezimui wiskupu
didelej maskolej sumisajusia
ir pažino sawo dielej kladja,
ba katalikaj ira didelej in-
siaz o ir gubernatoris Whale
ne turi šlosk os tiktaj tar-
kataliku, nes ir tarp prawos
launu.

Te giuwoje abudu susiwiem
jimai,
Te uszstoje sutikimas, o bus
gerai!

Du Susiwienijimai galbuti
In katra kas nori, gali pri-
guleti,
Abudu geri-ne rejke pejkti.

Muso darbuose ir zodziuose
bukime atvirais, ne pajeskime
aut to, ar kam patinka, ar
ne. Bukime sawim, stengkime
sujudinti muso tauta, del pa-
judinimo tautiskos dwases

jog tai ne teisibe, bet gi galib
bent wienas suprasti, kokiui
daliku, broli darbininke ko-
lej esi svejkas ir drutas, o ten
gali uždirbtu saw uszteklinaj
delej pragiwinimo, taj nie-
kam nej guro, žinoma tas ira
teisibe, bet ar ilgai tau tesis
swejkata? O kada besidirbant
susimazina tavo spekos, no sun-
kauas darbo ne pajegi dirbtis,
kokia tada bus luosibl del žmo-
gas darbininko? Brolej, teisib
jog szita žemai ira luosibes,
bet ar mokame mes isz tosios
luosibes sunaudotam? Juk mes
besinaudodamis pawersime szi-
ta luosibes in carizmu. Ne re-
jike mums pardisawineti usz-
tikla raugalo, ipatingaj per
gubernatorius arba prezidento;
rejke mums iži-
rinkti tok, katas mums gali
palengwinti. Ne rejke mus
demokratu nei republikonu
partijos mes lajkinai darbininkie
partijos. Darbininkini
partijos ir geriause del darbininku.
Kam mums rinkti ki-
tienas, užredinkus? Žinote, jog
neviens iszrinks tiek
mums gero nenuvejke; ba tie-
jed, kuros mes iszrenkame,
taj ira mus skriaudej, — taj
ira kapitalistu bernai, arba pa-
tis kapitalistaj. Kada ateis
rinkimai, taj rinkite isz dar-
bininkini partijos, o tada bus
"Free Country".

Kada administracije Katali-
ku Susiwiennijino perejo in
rankas kito prezidento, suvis
kitokia pakrajau paem. Wis-
kas priguli no narsaus ir te-
singi prezidento, kuris suvis
kitoki parelka weda, negu
praeitasis gaspadorawimas bu-
wusis prezidentu. Buwusiejej
wirziminkai iuuvo kajp ziego
relej, — ne uszuki ne ejo. Te
biuru Presidens, Guod. Kun-
Pautienius, ira gerum gaspado
rum parapijoje (ta wisi pripa-
zino) o kas fabiause ir te-
jus, o jagu tokiu ira, taj ir puj
kej parelka, kajpo Preziden-
tas Sus. Liet. Kat. Am. wes
teisjung ir prižiures kitus wir
szininkus tos Sus. Mes wes-
teisjung pasakut, taj ir ap-
tebire administracije Sus.
L. K. Am. teisjbe raszome
ir kožnas Lietuvi, katas turi
sejka proto, ta pati pasakis.

Kas nusides isz to strajko
anglekasiu, taj nezine, Wl-
suis malszej tunoje, tikta
Shenandoah'ris wajkiszkai
pasirodi. Tieki to, wienas wuturis,
pawasario ne padaris, ir per
wien Shenandoah'ri wi si straj
kerej ant wardo ne nukens.

Ne girk swetimos paczios,
Kol ne pažinsi geraj sawos.

Kas nusides isz to strajko
anglekasiu, taj nezine, Wl-
suis malszej tunoje, tikta
Lenku po walda, prusoku
praeitame szimtmetij ir wius
atstikimui svarbesnus pasku-
tines gadines, o bajgia straips-
ni sejpi.

Isznejantis Moskwa rusisz-
kas laikrasztis "Ruskij Listok"
patalpinias straipsniai uzstraj
kawo Concordia kapinu uzstraj
kawo ant už dideles mokesti.

§ Scranton, Aug. 2 - Belle
vue brekeris Lackawanna
Kompanijos sudege wakar. Ble-
des aplaice ant \$30,000.

§ Philadelphia, Aug. 3 -
Aszutonus ipatos likos pažie-
sos lajke susimuzino tarp
dwiej elektrokiu karu ant
7-tos ir Spruce uliczu.

APIE STRAJKA.
Suejo jau 13 nedeliu nog
prasidejimo strajko nes niekur
da girdet kad unijistat atsi-
traukinetu no unijos ir ejtu in
darbu už taut Presidentas Mi-
chalis ir wisi wirziminkai
lais, apsu rata ir kaip kad
wilicza metesi smarkiai žemini
ant kudlikio, stveras naujas ku-
diki ir iszkiu so juom in ora-
nulekdamai in kalmus. Merga-
tei pakels riksma, subego
kaminiu ir liadosi wite ereli.
Po ilgu jieszkodimui atrado ant
dieles uolos lizda, bet ant ne-
laimes rado jame tik suku-
runtus drabužius kudikio ke-
liu kaulius ir kaukuon (gal-
wos kaulia).

Kas uždrausta? Auks-
cziu. Ukmegras pav. Po Ka-
lato atėjė isz Ukmegres mies-
to pranesimais apie nubaudi-
ma. Anikszcziu ukininkui
Urb. perskaite "popiežius
gromata". Ji buvo paražita
popiežius kad isznaikinti so-
cializma, kuri iszwadino "ats-
kalo" ir "bediewiste". Taom
tarpu apie Griszkabudui, kajp
ir wisi ant kainu, ratu ir
kai wisi wilejki, — sunelj ir
sejpi ant kainu, — "socialist" pa-
nos da, gali sakit, wisi nera.

**ISZ KAUNO GUBERNI-
JOS.**
Dawatkos pries Klebona.
Anikszcziu. (Ukmerges
pav.) Ant klebono Wembres
kitti kartu su dawatkomis ruo-
siaz paduoti skunda viskupui
kad ju neleidžia in klebonija
per didžiasias duris.

Krasos ir **Judoszai.**
Kauas. Nesenei (kokis die-
na? Red) buvo krata pas A.
Garmu, krata dare pristavo
pagelininkas, 2 žandarai ir
lajkai ne atidare ir neatidaris
pako strajkas wisor ne už-
sibaig.

Iz wisi szalui wisokios uni-
jos paskires pasalpa del stra-
jko užkrinčiai majneriu ne more-
dam idant majnerie kiek ba-
da nukentu ir weliadami jiems
idant strajkas unija lajmetu.

"Wokieczai — priduria ra-
sejas — prazdus sawo sandu-
rininku, o mes atrasime prie-
tel"

Zinomas daigtas, kad mas-
kolius moka pasinaudoti isz
progros, bet Lenkai ir maskoli-
us nesidus jau dabar pa-
dewa. Gal ne wienas pasakis,
gaut ant meszkes.

"Wokieczai — priduria ra-
sejas — prazdus sawo sandu-
rininku, o mes atrasime prie-
tel"

Zinomas daigtas, kad mas-
kolius moka pasinaudoti isz
progros, bet Lenkai ir maskoli-
us nesidus jau dabar pa-
dewa. Gal ne wienas pasakis,
gaut ant meszkes.

And Mackenzie
423 E. Brade st.

Dr. Kart Nedelinis Laikrasztis
— SAULE —
In tai wienatinis laikrasztis, užpasi Lietuviškas ant swieta,
kurius išejan du kartu ant nedelios.
KASZTUOJE ANT METO \$2,50.
JAGO KAS RASZO GROMATAIRED TEGLU UZDEDA
TOKI ADRESA:
B. T. BOCKAUSKAS,
520 & 522 W. SOUTH AL. MAHANOY CITY, PA.

ENTERED AT THE MAHANOY
CITY, PA., POST OFFICE, AS SE-
COND CLASS MAIL MATTER.

KA KASZTUOJE APGRASIMINAI:

1 Colis wienna karta..... 50c
1 Colis trik kartus..... \$1,00
1 Colis ant triu menesiu..... \$1,00
1 Colis ant meto..... \$1,50
Dides apgrasimini už coli bona dangu.

DAUGIAU KAIPI
30 metus iszrengintas!
Dr. RICHTER
wisan swieti žinomas
"ANKER" (ankarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduo muo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Stremu Skaudeme ir tt.
ir wisiokis Rheumatissku
skaudeme.
uz 25c. ir 50c. pas wisan
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

KAS GIRDET?

Prusej wioskis spasabus
naudoje kankinimis Lenku gi-
venanciu po juju maloniu
ga angloba. Ne gana, jeg ma-
zus wajkus priwerstinei su
risktemi idant mokintis wo-
kisjai poteriauti, dabar pat-
kejzeris nori sugrebiti zeme pri
gulinca prie Lanku.

Lietuviu ir Lanku po mas-
kolum, jagu keneze suspanda-
nes po tamsiu maskolu wal-
dzine ne teip ira sunkus per-
kiojimas, kaip po prusej —
kuris priguli prie ciwilizazu-
tu. O kwajlibe dwideszimto
szimtmečio!

Neszioki galwa augestin,
tikai nosies augestin ne rieski,
ba szlektai su tuom iszki.

Kas nusides isz to strajko
anglekasiu, taj nezine, Wl-
suis malszej tunoje, tikta
Shenandoah'ris wajkiszkai
pasirodi. Tieki to, wienas wuturis,
pawasario ne padaris, ir per
wien Shenandoah'ri wi si straj
kerej ant wardo ne nukens.

Kas nusides isz to strajko
anglekasiu, taj nezine, Wl-
suis malszej tunoje, tikta
Lenku po walda, prusoku
praeitame szimtmetij ir wius
atstikimui svarbesnus pasku-
tines gadines, o bajgia straips-
ni sejpi.

Waldzja prusiszka neszp-
ojuje su Lenkais. Lenkai ats-
ko jai, kad ir jie wienis nebezs
posauja, kaijant usz bni.
Ant iszmetimo sawias sawo
tautous isz lopzis, lenkai ne-
kuomet netiks ir ant to nepris
tos usz jokia cienia. Ir nes-
dus iszmeti — tame galena
buti twirtu. Sawo istoriju len-
kai darodo aiszinkai sawo gai-
wina, sawa didžias spekas
tatuojas. Todel kai dabar
kare, kai antirkriu, kai inr
7-tos ir Spruce uliczu.

Trumpi Telegramai.

§ Nicaragua, Aug. 4 - Rev.
F. Ulloay Larries Rimo Katali
ku Wiskupas Nicargauas num
M. Tully ir Ben. St. Johns ta-
puzmuztis lajke susimuzi-
mo dwieju trukui ant Wester
& Ontario galowinkelio. Albu-
dziejai tape painiti in kalej-
tui.

Arba 167,930 daugiau at-
waziavo pereja negu užperej-
ta 1900 m.

Keturi užmuztis.
Middletown, N. Y. - Aug
3 Andy O'Neal, Robert Reese,
M. Tully ir Ben. St. Johns ta-
puzmuztis lajke susimuzi-
mo dwieju trukui ant Wester
& Ontario galowinkelio. Albu-
dziejai tape painiti in kalej-
tui.

Sydney, N. S. W. Aug. 2 -
Pulkas gelbiniuku dirba due-
na ir nakti kasilkoje Mt. Ken-
bla mieste Wollington, kur
tiespanesiai apie 127 majne-
riu likos užgruoti per eksplu-
zija gazo. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Wieni kard Majewskis mie-
gloje nelabai moteriszekse
smogje jiu kiriu in galwa, o
potam abudu zuditoj nuka-
pojo sawaukai rankas per
gindomas mokino. Ne turite
ne sarmatos priesz žmonis, ne
bajmes Dieweo. In ka pawirs
juso wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-
no, kas taj do wienos palejstu-
wes. O wieno ne Aleksander
Road, taj wisi kipszaj apski-
rus. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Baileysburg, N. Y. - Aug. 2 -
Pulkas gelbiniuku dirba due-
na ir nakti kasilkoje Mt. Ken-
bla mieste Wollington, kur
tiespanesiai apie 127 majne-
riu likos užgruoti per eksplu-
zija gazo. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Wieni kard Majewskis mie-
gloje nelabai moteriszekse
smogje jiu kiriu in galwa, o
potam abudu zuditoj nuka-
pojo sawaukai rankas per
gindomas mokino. Ne turite
ne sarmatos priesz žmonis, ne
bajmes Dieweo. In ka pawirs
juso wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-
no, kas taj do wienos palejstu-
wes. O wieno ne Aleksander
Road, taj wisi kipszaj apski-
rus. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Baileysburg, N. Y. - Aug. 2 -
Pulkas gelbiniuku dirba due-
na ir nakti kasilkoje Mt. Ken-
bla mieste Wollington, kur
tiespanesiai apie 127 majne-
riu likos užgruoti per eksplu-
zija gazo. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Wieni kard Majewskis mie-
gloje nelabai moteriszekse
smogje jiu kiriu in galwa, o
potam abudu zuditoj nuka-
pojo sawaukai rankas per
gindomas mokino. Ne turite
ne sarmatos priesz žmonis, ne
bajmes Dieweo. In ka pawirs
juso wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-
no, kas taj do wienos palejstu-
wes. O wieno ne Aleksander
Road, taj wisi kipszaj apski-
rus. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Wieni kard Majewskis mie-
gloje nelabai moteriszekse
smogje jiu kiriu in galwa, o
potam abudu zuditoj nuka-
pojo sawaukai rankas per
gindomas mokino. Ne turite
ne sarmatos priesz žmonis, ne
bajmes Dieweo. In ka pawirs
juso wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-
no, kas taj do wienos palejstu-
wes. O wieno ne Aleksander
Road, taj wisi kipszaj apski-
rus. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Wieni kard Majewskis mie-
gloje nelabai moteriszekse
smogje jiu kiriu in galwa, o
potam abudu zuditoj nuka-
pojo sawaukai rankas per
gindomas mokino. Ne turite
ne sarmatos priesz žmonis, ne
bajmes Dieweo. In ka pawirs
juso wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-
no, kas taj do wienos palejstu-
wes. O wieno ne Aleksander
Road, taj wisi kipszaj apski-
rus. Siedien iszeme 27
kun užmuztus o 149 giwu
isznzes. Gelbiniukai da tures
sunkej dirbtis, ne 100 randas.
Kai wisi wajkelej, — sunelj ir
sejpi miltais.

Kitu kartu, diewaž prawar-
dem iszszauksiu, tegul wisi zi-

KRIŽIOKAI.

→ Isteriskas aprasimai per Henryka Sinekewiczu. →
IŽGULDE ANT LIETUVIŠKU
→ JONAS B. SMELSTERIS. →

Ant galu jau ir pats Motiejus nežinojo ka tur mislioti apie karen ir pats nežinojo jau kaip apie tai kalbetti. O kad ne-twirtojumo nekente nusprenede keliauti in Krokawa, idant dažnito teisibes.

Uzstruko ten neilgai, nes seszta sanwanit sugrižo links-mas. Kuomet welej jin zingedas aptojo ant bažnikiemio su klausimais, kas girdet Krokawa, atskinedawo wiens:

— Tekinkite kirwiū, galaiskinkite ragotinias ir kardus.

Tuomet džiaugsmui ir stebejimuisi nebuvo kraszto ir galu; apkrovinejo tad Motiejus iwaraiusais klausimais, kad ir atskaito kožnam negalejo. Jaigu wienok klausie apie prie-zasti kilimo kares, atskinedawo, jog tik nesutikimas usz Drezdenka, gindu karen.

Jug tai tik maža piles ir usz jia tik ketina buti kare?

— Teip! atskidavo Motiejus — pamislus, tai roduti si net stebetina, bet szta paklausikite, ka man Meszkawickis tame klausime pasake!

— Sakikite, kaimine, sakikite greicizau nes kepures ant musu galu dega.

— Pasake man szioken sakmen, arba priliginima: "Ejo neregis koliu, uszkiuwo koja usz akmens ir parpnole. Par-puole, nes buvo neregiu, bet akmuo buvo priežastis — szta Drezdenkas ina tokui akmeniu ant kelio."

— Jug Zokonas stipriai stovi ir neesa suwis neregiu.

— Jaigu nesuprante da, tali kitaij jums paaskinsiu: Szta, padekime, turime pilna, pliūniel kruza wadens, ta-wiena lasza tuk dafesime, o perpilseme. Teip ligiai ir Zokonas skrianda gana ilgai pakolaik tomis skriandomis sawens neprilde, bet daugians neturi kur deti tu skriandu ir tures vi-sas, ka duok Diewe, sugražinti ir atlignuti.

Ir welei su twirtiesni wilecia pradejo wisi rengtis ant ka-res, bet ir welei da reikejo laukti gan ilgai, bet retai kas abe-joo jan, kas link kilimo kares — ir tai didžios kares.

Wisupirmu tape prisakita muszti žveris walgomus misz-kuosia karaliskosiu, idant prisudilis mesos ant kares del ka-rumines. Patsai karalus Jagala, kuomet Vitautas rinko ka-ruminen ir jiu mokino Lietuvou, su dangeliu sawo dwarjan-ju ir didžiun medžioje Belawicos girosia. Medžionies bu-wo insteiginetos per wisa ziema dideles, kuomet wisos kaimi-nes zulbiu, briedžiu, sturni, szenru ir kitokiu giwilu g riniu puolinejo aukomis medeu. Ugnis negeso per kiauras naktis dienas, sanwitas in menesius; dunusios rukinos mesos žve-riu, kurias da priegetam sude, dejo in bosus ir siunte upemis Neri, paskui Wisztules in Plocku, kur buvo studekla maisto del kariumines. Isz to wisi aiszkiu galio matiti, jog karalius tikrai rengiasi ir karen, jaigu kuopina parubeži tiek daug maisto del kariumines. Motiejus gerai zinuo teipgi ka-apie tai mislioti križiu, kadangi zinuo, jog ir didis Lietuvos kuningajksztis Vitautas teip pradedavo wisumonet karen, tai ira: pirmu aprupindavo sawo kariuminias maistu, o potam ke-le karen. Ale ne tik wieni didi mezdione karalisku buvo zenku, arba kaip kad prajouo atejsiancios didžios kares, praneszejojo kilimo dides kares su Križiokais, da ir isz da-gello kitoku apsireiszkinejmu, bei weizint ant nepaprastinu daliku. Žmones prasti pradejo begti iki "po Wokieciu", wieni in Lietuwa, kiti in Lenkija, bei Mowozija. In apribli Bogdancius pribuwo dangeliu padonu wokiszu kareiwu iz Szlonsko. Didelis burias bego iz Prusu in kur kas galejo pabegti no Križioku. Glawas atsiunte in Bogdanciu del Zbiskaus kelis mozurus, pagubius iz Prusu, kuris praszesi pas jin, idant priimtu jiousus ir daliaistu, kilus kariai su Križiokais, atkerszinti aniemis usz sawo skriandas. Pasakota, jog dangeli parubežiu kaimu suwus iszusztejo, nes žmones slap tonis pabego isszisžadami wisko. Nors tokius pagobelius Križiokai sugawen kore, žmones wienok ant to ne paise, ka-dangi kožnas welijo saw geriau mirties, negu giwent po kri-ziokiszka geležinia ranka, negu waitoti po sunkumi jungu wo-kiszku.

Apart pabegliu kaimieciu, trauke iz Prusu in Lenkija ubagai apsečias buriai, ipacu lanke Krokawa ir kitus miestus, kuriuosia giweno karewdzai (waiwodis). Trauke izs Marienburgo, Gdansko, Tormio, o newat in izs Karaliaucio ir isz kitu piliu ir apigardu. Rubusia elgetu buvo ne wieni tik prasti žmones, buvo tai tarnai kliosztoriniai, klierkai ir patis kuningai.

Pagaliaus dasiproteta kodel tiek daug pawargeliu weik su wieni sikiu priwiso parubežia, dasiproteta, kad tai nesiotojai zinu isz Prusu, kas weikiasi pas Križiokais, apie pasirenenimus an karen. Sznalbeta tarp sawens tilomis, kad karewdzai miestuosa waiwedinius, o rodauninkai karaliski Krokawa dažnai uszsidarne su tokius pawargeliais ant ilgu pasikalbejimui, kuomet suraszinie ju pasakojuimis apie križiokiszka pilis, ruoszimasi ir triusima aplink kares rengima. Nekurie welei sugriždalo slaptomis in Prusus ir po nekokiam laikui welei atsirašdawo Krokawa. Pertai, kri-kiro žmona gerai apie kožna žengni Križioku, apie wiso jiu stoui.

Priesingai wienok weikesi Marienburgo, sostapili kri-ziokiszko. Pabegliai tokie persirend in elgetas, pasakoj, jog Marienburgo suwus ne nepaiso ant to, kad jems grumo kare no szalies Lenkijos, suwus mistrii Ulrikui nerupi patiri-mas apie Lenkijos galib, apie juos ruoszini, nes wiliu wie nu mostelejimi kardin sawo parkirsti karalistei Lenkijos ir nutildinti jia ant amžiu žinoma kad podraug ir Lie-wa), idant balsu niekada pasuale neiszgirstu. Teip-pat be-weik kielboje ir tulas prusiskas kunningas atkaken in apribli Bogdancius, sudriskusioje rudineja, kaip kad wargzas kokes, kuris priegetam kartojo mistro žodžius, ištartus laikia wienos puotos Marienburgo, o kurinos jis pats girolens: "Juo ju daugiau busia, tuo lajkas atpigtas kailiaus Prusus." Tai gi, Križiokai rengesi ant kares linksmi su didžiu džiaugsmu pasitikedami ant sawo speku, ant sawo galibes szelpemos per wiso Wakaru, nors ir tolilians karalistei.

Bet, nors wisi sake, matidami ta ruoszimasi ir triusima apie pasirengimus, jog kare netrukus prasides, ji neprasidejo tuoju, kaip žmones rodes, nes ateo jau ir pavasaris, o ra-mibe wiso dipesztawo, nors szrdis smarkiai plake wiens kareiwiam. Zbiskui jan pradejo inkireti ranus, tikus sede-jimus namieje. Wiskas jan buvo surosztais ir parengt ant isztraukimo no senieji; duszis jiu werzesi link musiu ir garbes, todel kožna diena buvo del jio sunki, belaukiant prasidejimo kares. Dažnai isz nerimasties kalbejens:

— Sakote bus didi kare, bus o cia kaip nebuwo, teip ner!

Motiejui nors juokingais buvo tie iszmetinejimai brole-

ti, kuris iszkalbnejo jian kaip kad galineziat padaritid dia-dzia karen su Križiokais, bei suwus hedalinist jieki kilti, bet atskidawo:

— Juokai ima, jaigtu szep kalbi. Jug matai kas weikiasi?

— Wo, o jaigu karalius galop susitaikis? Saku, jog kares jis su Križiokais nebenoriąs.

Zinomas daiktas, jog nenori, bet kas-gi kitas, jaigu ne jis suszukeus: "Negut karaliuum nebuciu, jaigu Drez-

denka, paimti Križiokans daliaisezau!" Drezdenka kaip paeme Križiokai, teip ir darbaw saw laikos. Teisibe, karalius nenori kraujio pralejimo, bet rodauninkai jausda-

mi, kad Wokieciu nereikia jau baimintis, geidžia uszspirti Wokiecius in kampa. Pasakius du taw, jog jaigu ne Drez-

denkas, rastus kita priežastis, del kurios turetu gimi didi ka-re tarp musu, o Križiokai.

— Tikiu. Bet Drezdenko pilis paemens da mistras Konradas.

— Teip, bet atsiminti galema ir darbaw. Saku man Kro-

kawie szepi: Senas von Ostas tewainis Drezdenko pilies,

iment Križiokams Nauja Marchija, pasikloniojo karalini ir

atidaw garbes kaipo doklinikas karaliskas, kadangi toji pi-

lis ir žeme no amžiu Lenkių priklausa. Bet Križiokai pasi-

kiu jin in Marienburga, nugirdo winu ir ingijo tokui budu

uzrasus no jio. Tuomet karalius kantribe truko.

— Teip! — paszauke Zbiskus. — Bet jaigu Wokie-

ciai atiduotu Drezdenka? Kas tuomet butu?

— I-i! tai rasis kitas akmuo ant kelio, anot Meszka-

wickio. Bet neatiduotu Križiokas to, ka siki prarijo, negut

pilwa perskiostumiai jiam, ka duok Diewe mumsu kuogrei-

ziausiai padarit Zokonu.

— Neatiduot gerwaliai, teisiben sakote — paszauke

dabar Zbiskus. — Konradas gal butu ir padarens tai, bet

Ulrikas nepadaris, kadangi jiam norisi kares.

— Jug Zokonas stipriai stovi ir neesa suwis neregiu.

— Jaigu nesuprante da, tali kitaij jums paaskinsiu:

Szta, padekime, turime pilna, pliūniel kruza wadens, ta-

wiena lasza tuk dafesime, o perpilseme. Teip ligiai ir Zokonas

skrianda gana ilgai pakolaik tomis skriandomis sawens

neprilde, bet daugians neturi kur deti tu skriandu ir tures vi-sas, ka duok Diewe, sugražinti ir atlignuti.

Ir welei su twirtiesni wilecia pradejo wisi rengtis ant ka-

res, bet ir welei da reikejo laukti gan ilgai, bet retai kas abe-

jojan jan, kas link kilimo kares — ir tai didžios kares.

Wispurimtu tape prisakita muszti žveris walgomus misz-

kuosia karaliskosiu, idant prisudilis mesos ant kares del ka-

riumines. Patsai karalus Jagala, kuomet Vitautas rinko ka-

ruminen ir jiu mokino Lietuvou, su dangeliu sawo dwarjan-

ju ir didžiun medžioje Belawicos girosia. Medžionies bu-

wo insteiginetos per wisa ziema dideles, kuomet wisos kaimi-

nes zulbiu, briedžiu, sturni, szenru ir kitokiu giwilu g riniu

puolinejo aukomis medeu. Ugnis negeso per kiauras naktis

dienas, sanwitas in menesius; dunusios rukinos mesos žwe-

riu, kurias da priegetam sude, dejo in bosus ir siunte upemis

Neri, paskui Wisztules in Plocku, kur buvo studekla maisto

del kariumines. Isz to wisi aiszkiu galio matiti, jog karalius

Ulrikas, kuomet lenkiszki pasiuntiniai isz priežasties pasili-

kuimo jio mistru, nukeliau in Mariepili, idant sudeti jiam gerus

linkmenis wardan karalistes, tiezios iszkeliau in kur kitur,

duodamas taw pasiuntiniai suprast, jog nenori nieko

bendrus tureti su Lenkija, kad niekina jiaja, priegetam da no

dienos sawo apemimo mristris, prisakens, idant dalikonus

tarp Lenkijos o Zokono wieton lotiniszko, wartoti tik wokisz

ka liežuvi — parode, mat, kum jis ira. Lenkijos didžiuai

patilomis rengesi ant kares, bet galop patire, jog ei suwis ne-

reikej su taw jau ir sleptis, kadangi Ulrikas werzesi link jios

netik su didelis triukszmu, bet werzesi akliai, su tokiu di-

ziumuvi ir akliai puikibia, kokia nesipute da ne wienas jio

pranokejas, rasi Ulrikas twirtai galojens pasitiketi ant galib-

es. Zokono kad jan suwis nereikalawo bijot Lenkijos

galibes*)

Wienok mažiau karszt, o rimtesni wispininkai Zokono,

negut patsai karszt, pažindomi Vitauta, rupinosis prikali-

binti ju ant sawo szalies, geisdam padarit su juoni sandara, siule

ir dawinejo jian teip brangiai downas, kad panesžiu reiketi

negut tosta gadinesiai jieszkoti, kuomet romiskiem cieso-

riams, da priemant aniemis, statita szventainiai ir aukaras,

Wielius welei prisijunge prie jiu ir Preslawas Rogowskis

su sawo tuntelu, o priegetam da galop ir senas Wilkas iz Be-

rines per isz padirobiu didi minius kariumines, Senas Wilkas, nors jau Huwu senu žmogum, kad galwa jan kretesi

no senatwes, wienok trauke ir jis in karen, idant atkerszinti

Wokisczians suz mirti sawo sunaus, kuris, kaip pugnodatas

skaititojas žiu, likos Saliuonai, prie Wokiecius užnusustas.

Besiartiant Gradams link Sieraziaus, tuntas keliaujen-

ciu ant kares kaskart didimosi, kadangi isz paszaliniu kelia-

liu nuolat iszjojinejo ant platkeles burielai kareiwu, kad ne-

tolis no mesto esant jems, Motiejus apsizvelgenas net pradejo

stebetus, isz kur galioje tiek susirinkti kariautoju su wieni si-

kiu, kaip kad isz maiszo kas iszplens, bet džiaugesi tuomis ir

